

“Les ciutats s’han convertit en decorats”

El novel·lista i director de la Mostra de València, Lluís Fernández, ha publicat recentment 'Una cierta distancia' després de set anys de treball. És el retorn de l'escriptor als ambients gais més selectes de la ciutat de València.

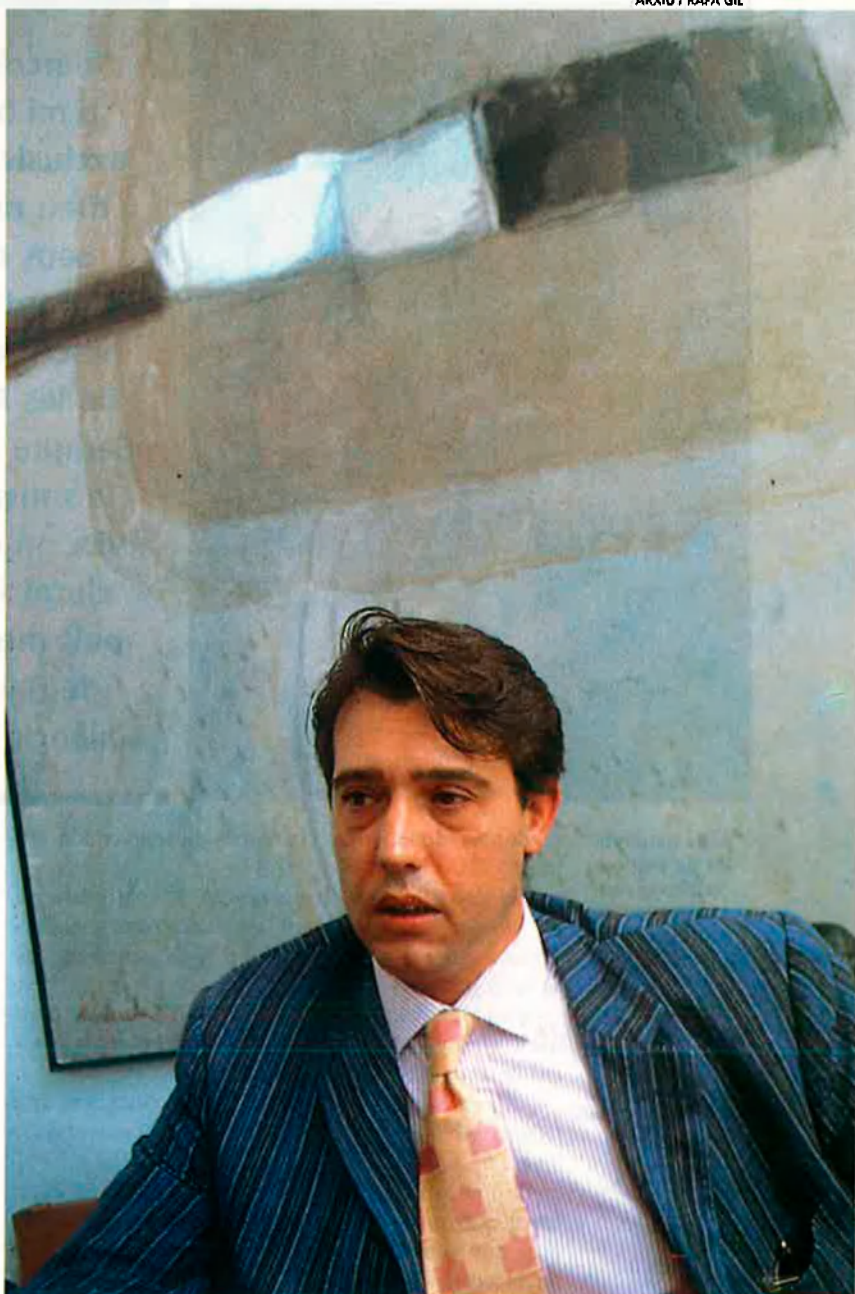
L'any 1978, el jove escriptor valencià Lluís Fernández es donava a conèixer en guanyar el prestigiós premi Prudenci Bertana amb *L'anarquista nu*. Aquesta provocadora novel·la va inaugurar la narrativa gai en les lletres catalanes i va contribuir a consolidar la imatge d'*enfant terrible* del seu autor.

Nascut a València l'any 1945, Lluís Fernández va fugir de l'avorrit clima provincial de València de principis dels setanta per a viure intensament dins dels cercles de l'*underground* de la Barcelona pre-democràtica. Durant els anys de residència a Catalunya, Lluís Fernández va escriure en diversos periòdics (*La Vanguardia*, *El Periódico de Catalunya*, *El País*) així com en revistes juvenils, musicals i cinematogràfiques (*Man*, *Primera Línea*, *Disco Express* i *Fotogramas*). També va treballar a Radio Nacional i fou coordinador del programa televisiu *Angel Casas Show* de TV3. L'any 1991, fou nomenat director de la Mostra de València/Cinema del Mediterrani quan l'unionista Vicent González Lizondo era regidor de Cultura de l'Ajuntament de València. El seu nomenament va crear una gran controvèrsia en la premsa valenciana. Un sector de l'opinió pública no podia admetre que l'antic agitador cultural de la Barcelona dels setanta col·laborara amb un govern de dreta. Lluís Fernández, però, va resistir les crítiques i continuà el seu treball com a director fins ara. Durant tots aquests anys en la Mostra, Fernández ha volgut mantenir la seua casa de Barcelona encara que treballa i viu a València.

Paral·lelament a la seua activitat dins del festival, Fernández va tenir temps de començar a escriure una altra novel·la. Després de set anys de treball, Fernández ha publicat, en castellà, *Una cierta distancia*, una novel·la epistolar que intenta recuperar l'esperit de *L'anarquista nu*. Vint anys després de la publicació de la seua primera novel·la, l'escriptor valencià torna a visitar els cercles gais més distingits de la ciutat de València per a reflexionar sobre la cultura i la societat actual amb la seua mordacitat i ironia.

—Què representa per a vostè la seua última novel·la?

ARXIU / RAFA GIL

—*Una prudente distancia* marca el meu retorn a València després d'haver viscut tretze o catorze anys a Barcelona. Quan vaig començar a treballar en la redacció d'aquest llibre, imaginava com seria l'evolució dels personatges de *L'anarquista nu* dues dècades després. Vint anys és una data molt significativa literàriament. En aquest sentit, aquesta novel·la recupera l'univers narratiu de *L'anarquista nu*, encara que els personatges no són els mateixos.

—*Quines altres diferències troba entre L'anarquista nu i Una prudente distancia?*

—El pas del temps. *L'anarquista nu* fou escrita amb la passió d'un jove que descobria la vida en el moment de la transició democràtica. *Una prudente distancia* és una novel·la en què l'experiència i la

bients gais funcionen en la meua novel·la com a projecció o metàfora de la societat en general. La meua intenció ha estat reflexionar sobre la societat actual i, fins a cert punt, parodiar la ideologia gai com a il·lusió política.

—*El lector de la seua última novel·la potser pensarà que en els cercles homosexuals valencians proliferen els intrigants i els envejosos?*

—No crec que la intriga, la gelosia, l'ambició o l'enveja siguin defectes exclusius de la comunitat gai. L'anomenada societat heterosexual també en va plena, d'intrigants, mentiders i males persones. En aquest aspecte, no convé establir diferències entre dos móns que són els mateixos.

—*Per què Una prudente distancia està ambientada a mitjan anys noranta, coincidint amb la fi de l'etapa del PSOE al govern central?*

—Vaig començar a escriure la novel·la en un moment històric determinat. Els esdeveniments narrats eren actualitat fa cinc anys. El moment cronològic de la novel·la coincideix amb el de la seua primera redacció. El problema és que he tardat set anys a enllestir el llibre perquè tenia altres ocupacions i ara es pot llegir com una mena de novel·la històrica. Tanmateix, volia assenyalar de manera crítica el moment històric i polític de la fi del socialisme.

—*La publicació d'aquesta novel·la pot perjudicar la seua imatge pública?*

—No crec. A més, la meua imatge pública és una creació fantasmàtica dels mitjans de comunicació que no es correspon amb la meua vertadera identitat.

—*Malgrat la seua estreta relació amb Barcelona, Una prudente distancia està ambientada a València. Per què no li ha interessat reflectir en la novel·la la*

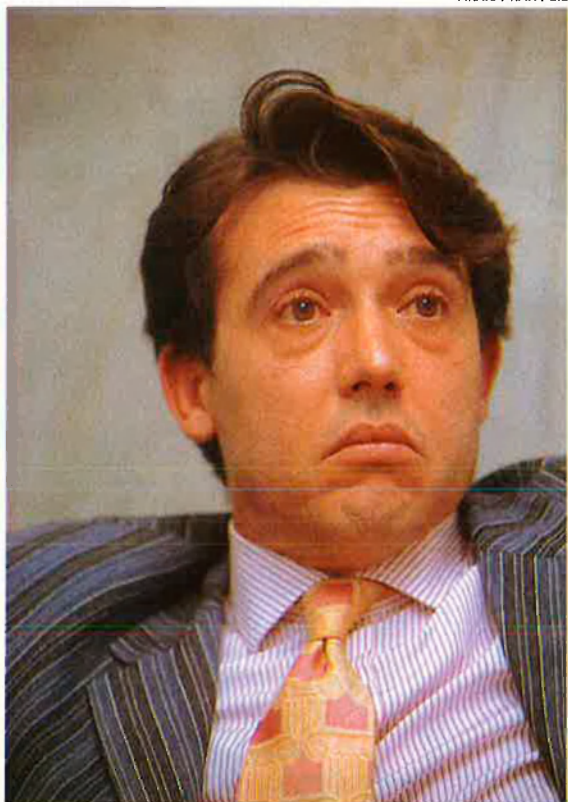
vida cultural catalana?

—He viscut sempre a Barcelona como podria haver viscut a Manhattan o en un barri de París. Barcelona per a mi ha estat exclusivament el meu barri i els seus carrers. Durant anys he viscut al costat de les Rambles. Sempre he tingut la sensació que visc en una gran ciutat formada pels meus barris de Barcelona, València o Roma. Les ciutats s'han convertit en decorats per a turistes.

—*Manté contactes amb els ambients literaris de Barcelona?*

—No he mantingut mai relacions amb el món literari de Barcelona, però tampoc amb el de València. Els meus contactes han estat exclusivament professionals. Quan treballava com a periodista a Barcelona tan sols anava per qüestions de feina al

ARXIU / RAFA GIL

"Barcelona per a mi ha estat exclusivament el meu barri i els seus carrers. Durant anys he viscut al costat de les Rambles. Sempre he tingut la sensació que visc en una gran ciutat formada pels meus barris de Barcelona, València o Roma."

"Volia assenyalar de manera crítica el moment històric i polític de la fi del socialisme."

maduresa donen una visió més desencantada del món.

—*Malgrat la seua irreverència, L'anarquista nu ha quedat com un clàssic de la literatura underground valenciana dels setanta. Què pensa ara de la seua primera novel·la?*

—No he tornat a llegir-la, per això tinc un record molt allunyat. Generalment quan escrius una novel·la sempre acabes oblidant-la.

—*Els personatges d'Una prudente distancia són figures paròdiques de certs ambients homosexuals, creu que algú pot molestar-se?*

—En absolut, perquè la meua intenció no ha estat fer una paròdia de cap persona concreta. Tampoc crec que la novel·la siga una paròdia o una crítica de la comunitat homosexual. En tot cas, els am-

lliurament de premis com Anagrama, La Sonrisa Vertical, Plaza y Janés i Planeta.

—*Quines diferències troba entre els ambients literaris de València i Barcelona?*

—Crec que les diferències són poc significatives. A València els ambients literaris són més reduïts perquè la indústria editorial és molt modesta. Barcelona, en canvi, centralitza una part important del negoci editorial i això anima l'activitat literària.

—*S'interessa per les polèmiques culturals i lingüístiques al País Valencià?*

—El conflicte de la llengua és un problema artificial que està impedit a molta gent escriure a València. És lamentable que es generen aquests conflictes quan una llengua és fonamentalment una forma d'expressió. El més important és respectar la llibertat individual de cadascú i el seu dret a expressar-se de la forma que considere millor. No m'han agradat els policies de la llengua.

—*Persisteixen les conductes homofòbiques al nostre país?*

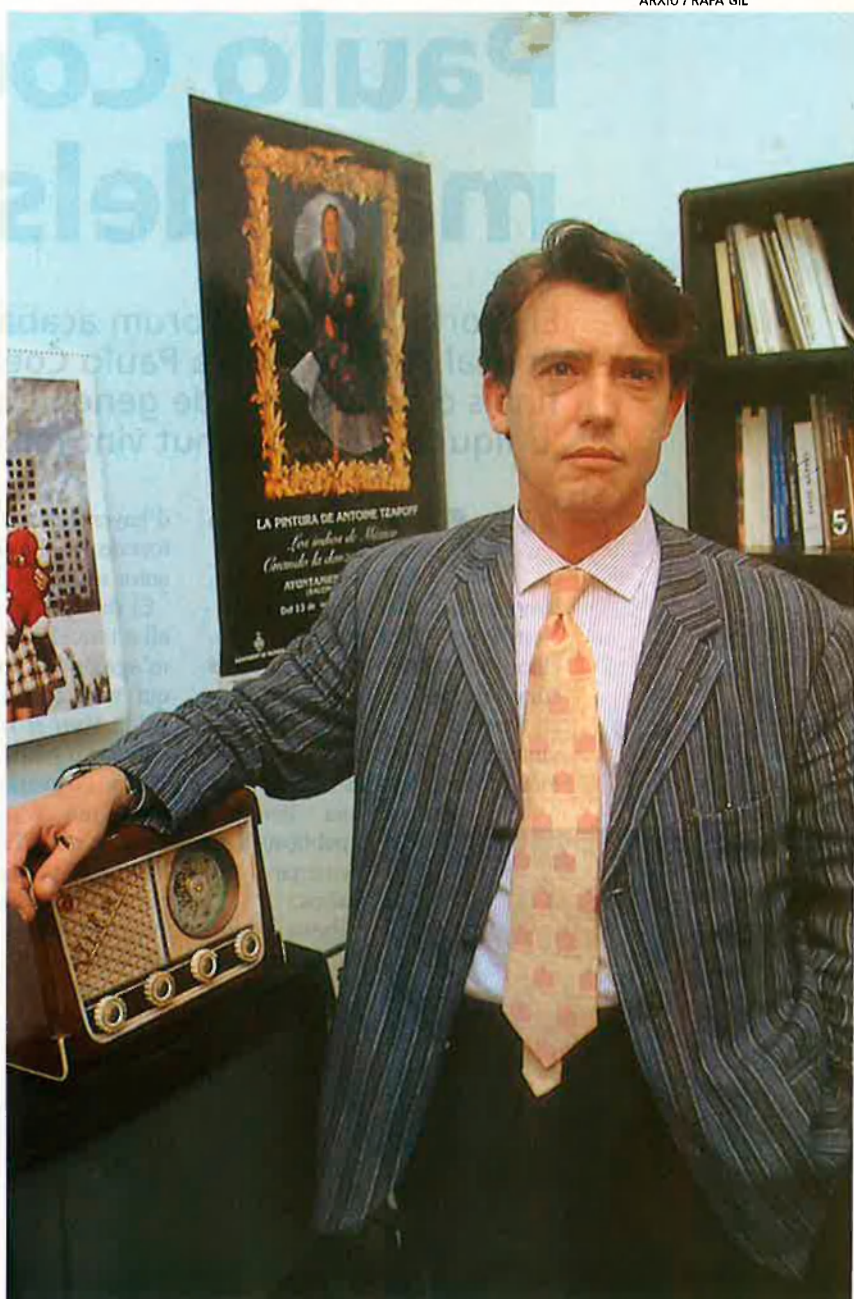
—Les conductes homofòbiques no desapareixeran mai encara que s'ha de reconèixer una considerable progressió en l'acceptació social de les diferències. Comparat amb Itàlia, la nostra societat és molt més tolerant i liberal i això és un avanç important si tenim en compte la tradició d'intolerància i intransigència que ha tingut Espanya. El nivell d'acceptació social dels homosexuals ha crescut molt en els últims vint anys.

—*Per què moltes personalitats de la vida pública oculten la seua homosexualitat?*

—Confessar l'homosexualitat sempre és una qüestió problemàtica. Cal comprendre els condicionants socials, laborals o familiars que té una persona quan s'arrisca a manifestar públicament les seues tendències sexuals. Molts gais han patit situacions familiars tràgiques quan s'ha descobert la seua condició homosexual. La família és sempre un dels factors més determinants en aquest problema. El cantant Elton John no va reconèixer la seua homosexualitat fins als 52 anys, quan la seua mare va morir. Durant la dècada dels setanta, els membres de la comunitat començaren a proclamar la seua homosexualitat amb orgull. Sens dubte, fou una moda molt saludable però també hi ha d'altres possibles conductes. S'ha de respectar tots els que tenen por o no s'atreveixen a descobrir la seua condició gai. La qüestió és respectar les decisions personals de cada individu. La lliçó que han donat els negres, les dones i els homosexuals en les últimes dues dècades és que el valor més important és la tolerància i el respecte a les particularitats.

—*Com ha evolucionat la comunitat gai des dels temps de L'anarquista nu fins ara?*

—Des del punt de vista ideològic, la mitologia homosexual que es va crear durant els anys setanta continua sostenint la doctrina gai dels noranta. Des del punt de vista dels comportaments individuals, la sida ha tingut un impacte dramàtic. Durant la dècada dels setanta, la comunitat gai va viure l'eufòria

de la revolució sexual. Eren temps de felicitat promiscuïtat. Molts homosexuals pensaven que podien mantenir relacions sexuals contínuament i amb tothom sense cap risc. No hi havia cap consciència de la mort. L'aparició de la sida va transformar radicalment la conducta personal i la visió del món. Quan els primers amics o coneguts començaren a patir els terribles símptomes de la malaltia, els gais començaren a reflexionar sobre la necessitat de buscar una conducta sexual més prudent i responsable. L'ombra de l'agonia i la mort va posar fi al poderós sentiment d'invulnerabilitat dels setanta. Una fantasia més que el temps s'ha encarregat de col·locar al seu lloc.

"L'aparició de la sida, l'ombra de l'agonia i la mort va posar fi al poderós sentiment d'invulnerabilitat dels anys setanta. Una fantasia més que el temps s'ha encarregat de col·locar al seu lloc."

Lluc Soler